

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., s.r.o., so sídlom v B., proti povinnej **M. P.**, bývajúcej v N., **o vymoženie 1 186,13 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 12 Er 183/2011, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. novembra 2013 sp. zn. 5 CoE 197/2013, takto

r o z h o d o l :

Odvolacie konanie **z a s t a v u j e**.

Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.

Dovolanie **o d m i e t a**.

Povinnej nepriznáva náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Komárno uznesením z 23. novembra 2012 č.k. 12 Er 183/2011-23 vylúčil súdneho exekútora JUDr. R. K. z vykonávania exekúcie s odôvodnením, že povinná vzniesla opodstatnene námietku jeho zaujatosti, lebo sú dané okolnosti relevantné z hľadiska § 30 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok) – ďalej len „Exekučný poriadok“.

Uznesením z 15. augusta 2013 č.k. 12 Er 183/2011-47 Okresný súd Komárno exekúciu vedenú na základe rozhodcovského rozsudku vyhlásil za neprípustnú a zastavil (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku). Poukázal na ustanovenie § 30 ods. 11 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého ak súd vylúči exekútora z vykonávania exekúcie, v exekúcii pokračuje ten exekútor, ktorého navrhne oprávnený a ktorého vykonaním tejto exekúcie

poverí súd. Ak však oprávnený ani po výzve súdu nenavrhne exekútora, ktorý má namiesto vylúčeného exekútora vykonať exekúciu, nemožno v exekučnom konaní pokračovať. V takom prípade musí exekučný súd exekúciu zastaviť.

Uvedené uznesenie napadla oprávnená odvolaním; navrhla tiež prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Povinná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne.

Krajský súd v Nitre uznesením z 29. novembra 2013 sp. zn. 5 CoE 197/2013 návrh oprávnenej na prerušenie konania zamietol a napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Zamietnutie návrhu na prerušenie konania odôvodnil tým, že nie sú dané predpoklady pre postup podľa § 109 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Na odôvodnenie potvrdzujúceho výroku uviedol, že po právoplatnosti rozhodnutia o vylúčení súdneho exekútora z vykonávania predmetnej exekúcie vyzval súd prvého stupňa oprávnenú, aby v lehote 15 dní označila nového súdneho exekútora, ktorý by mal v zmysle ustanovenia § 30 ods. 11 Exekučného poriadku pokračovať vo vykonávaní exekúcie. Napriek tomu, že predmetná výzva exekučného súdu bola oprávnenej riadne doručená 2. mája 2013, oprávnená na ňu nereagovala. Vzhľadom na túto procesnú nečinnosť oprávnenej rozhodol exekučný súd vecne správne, pokiaľ exekúciu zastavil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovení § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená odvolaním. To isté uznesenie napadla aj dovolaním, v ktorom uviedla, že súdy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O.s.p.), 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), 3. sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. e/ O.s.p.), 4. oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), 5. sa v konaní dopustili inej vady majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), najmä nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie, 6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žiadala uznesenia súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie prvostupňovému súdu; zároveň žiadala dovolacie konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243c

O.s.p. a Súdnemu dvoru predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

Povinná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že tento opravný prostriedok oprávnenej je nielen procesne neprípustný, ale aj neopodstatnený. Žiadala ho preto odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či podané dovolanie je procesne prípustné.

1. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Oprávnenou napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky uznesení uvedených v týchto ustanoveniach, preto prípustnosť jej dovolania z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

2. Dovolanie oprávnenej by mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska § 238 O.s.p., ale skúmal, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia

nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

3. Dovolateľka tvrdí, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nesprávny procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie oprávnení účastníka konania procesnej povahy, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Judikatúra najvyššieho súdu za prípad odňatia možnosti konať pred súdom považuje medziiným postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie) hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001).

Zo spisu vyplýva, že uznesením Okresného súdu Komárno z 23. novembra 2012 č.k. 12 Er 183/2011-23 bol súdny exekútor JUDr. R. K. vylúčený z vykonávania exekúcie a že po právoplatnosti tohto uznesenia súd prvého stupňa vyzval oprávnenú, aby v lehote 15 dní označila nového súdneho exekútora, ktorý bude pokračovať vo vykonávaní exekúcie (§ 30 ods. 11 Exekučného poriadku). Táto výzva bola oprávnenej riadne doručená 2. mája 2013, oprávnená na ňu ale nereagovala. Vzhľadom na to súd exekúciu zastavil.

Dovolací súd, posudzujúc uvedený postup exekučného súdu z hľadiska, či ním nedošlo k odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), poukazuje na to, že Exekučný poriadok vychádza zo zásady, že exekúciu vykonáva ten súdny exekútor, ktorého označí (v zmysle vyberie) oprávnený (viď § 29 ods. 1 Exekučného poriadku). Exekučný poriadok teda už pri začatí exekúcie predpokladá aktívnu účasť oprávneného na exekučnom konaní. Avšak nielen začatie exekučného konania, ale aj samotný jeho priebeh predpokladá procesnú aktivitu oprávneného (viď napríklad ustanovenia § 31 ods. 1, § 36 ods. 1, § 40 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku).

Tak, ako Exekučný poriadok ukladá súdnemu exekútorovi, aby už v návrhu na vykonanie exekúcie označil súdneho exekútora, ktorý má vykonať exekúciu (viď § 29 ods. 1 Exekučného poriadku), podobne predpokladá, že bude činný oprávnený vtedy, keď dôjde k vylúčeniu pôvodne oprávneným označeného súdneho exekútora, ktorý bol súdom poverený, aby vykonal exekúciu (§ 30 ods. 1 Exekučného poriadku). V zmysle § 30 ods. 11 Exekučného poriadku je totiž len na oprávnenom, aby v takom prípade exekučnému súdu navrhol namiesto vylúčeného súdneho exekútora iného súdneho exekútora, ktorý by mal podľa názoru oprávneného pokračovať v exekúcii. Pokiaľ je oprávnený z tohto hľadiska pasívny (v tom zmysle, že napriek výzve súdu nenavrhne a neoznačí „nového“ súdneho exekútora), exekučný súd nemá možnosť preklenúť tento nedostatok procesnej aktivity účastníka exekučného konania, výlučne ktorého oprávňuje Exekučný poriadok navrhnúť osobu nového súdneho exekútora. Exekučný súd nemôže v takom prípade – bez návrhu oprávneného – ustanoviť súdneho exekútora, ktorý bude pokračovať v exekúcii. Uvedená procesná pasivita oprávneného vedie v danej procesnej situácii k zastaveniu exekučného konania.

So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že postup súdov bol v danom prípade v súlade so zákonom. Zákonu zodpovedajúcim postupom prvostupňového a odvolacieho súdu nemohla byť oprávnenej odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

4. Pokiaľ ide o ďalšiu dovoláciu argumentáciu žalovanej najvyšší súd poukazuje na to, že oprávnená v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bola už účastníčkou konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých – tak, ako aj v tomto prípade, podala odvolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu; najvyšší súd konanie o jej odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 28/2013, 3 Cdo 24/2013, 3 Co 7/2013) s tým, že odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa a najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 10 ods. 1 a 2 O.s.p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

K návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania, ktorý je obdobný ako v iných obdobných veciach týkajúcich sa identickej oprávnenej, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3 ECdo 76/2013, 3 Cdo 34/2013, 3 Cdo 2/2013 a 3 Cdo 45/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale

nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolací súd už vyššie uviedol, že prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 58/2013, 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3 ECdo 76/2013, 3 Cdo 34/2013, 3 Cdo 2/2013 a 3 Cdo 45/2013, a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O.s.p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú

v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,

5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci.

Dovolací súd k vyššie uvedenému dodáva, že dovolateľkou namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

5. Vzhľadom na to, že sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnej trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 2 O.s.p.). V konaní o jej dovolaní vzniklo procesne úspešnej povinnej právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal povinnému náhradu trov týchto konaní, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. marca 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková